

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра педагогічної та вікової психології

професор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Івриток С. В. *С.В. Івриток*

Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

№4916102019

ПСИХОЛОГІЯ

Програма
нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

спеціальності 251 Державна безпека

освітньої програми Державна безпека

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «Психологія» підготовки бакалавра, спеціальності 251 Державна безпека, за освітньою програмою «Державна безпека».

Розробник: Кульчицька А.В., доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук, доцент.

Рецензент: Федотова Т.В. доцент кафедри загальної і соціальної психології, та соціології, кандидат психологічних наук, доцент

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 1 від 30.08. 2019 р.

Завідувач кафедри: _____

Гошовський Я. О.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології

протокол № 1 від 04 .09. 2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____

Іванашко О. Є.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<p>Найменування показників</p> <p>Денна форма навчання</p>	<p>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь</p> <p>Галузь знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону</p>	<p>Характеристика навчальної дисципліни</p> <p>Нормативна</p> <p>Рік навчання 1</p>
<p>Кількість годин/кредитів 120/ 4</p> <p>ІНДЗ: немає</p>	<p>Спеціальність 251 Державна безпека Освітня програма Державна безпека Освітній ступінь Бакалавр</p>	<p>Семестр_1-ий</p> <p>Лекції 36 год. Практичні (семінарські) 18 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год. Самостійна робота 60 год.</p> <p>Консультації 6 год.</p> <p>Форма контролю: залік</p>

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою навчальної дисципліни «Психологія» є засвоєння особливостей функціонування психіки та поведінки людини.

Основними завданнями дисципліни «Психологія» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- предмету психології як закономірностей розвитку і виявлення психічних явищ у житті та їх механізмів;
- розвитку психіки;
- виникнення та історичного розвитку людської свідомості;
- становлення наукового розуміння психічних явищ;
- сутності особистості, її рушійних сил розвитку та ідейної спрямованості;
- психології пізнавальної діяльності особистості;
- емоційно-вольової сторони діяльності особистості;
- індивідуально-психологічних особливостей особистості;
- життєдіяльність людини в суспільстві – в середовищі великих та малих соціальних груп.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

Знати:

- предмет і завдання психології;
- сутність і специфіку психічного відображення дійсності;
- рівні розвитку і форми прояву психіки;
- зміст, психологічні механізми і умови становлення розвитку свідомості та самосвідомості людини;
- зміст, основні характеристики та умови розвитку когнітивної, регулятивної афективної сфери особистості;
- індивідуально-типологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності) та можливості впливу на їхній розвиток;
- зміст, структуру, види діяльності та поведінки як психологічних феноменів;

Вміти:

- організовувати дослідження психічних явищ відповідно до методологічних принципів психології;
- застосовувати адекватні методи дослідження психіки;
- проводити науково обґрунтований аналіз психологічних фактів;
- пояснювати психологічний зміст та механізми становлення розвитку різних форм прояву психіки (психічних процесів, станів і властивостей особистості, свідомих і неусвідомлюваних психічних явищ);
- аналізувати психологічний зміст, структуру, психологічні механізми і умови розвитку особистості та окремих її складових;
- застосовувати набуті знання для аналізу психологічної сутності різних проявів поведінки і діяльності особистості.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна програма складається з двох змістовних модулів: . Змістовий модуль 1. Основи загальної психології. Індивідуально-психологічні особливості людини. Змістовий модуль 2. Особистість у соціальному оточенні

(денна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					Сам. роб.
Лек.		Практ. (Семін.)	Лаб.	Конс.			
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Основи загальної психології. Індивідуально-психологічні особливості людини							
Тема 1. Предмет психології: структура, завдання, методи психології	8	2	2	-	-	4	-
Тема 2. Психологічні	7	2		-	1	4	-

особливості психіки та свідомості							
Тема 3. Психологія особистості	10	4	2	-	-	4	-
Тема 4. Загальні питання вікової психології	8	2		-	1	5	-
Тема 5. Індивідуально-психологічні особливості особистості	10	4	2	-	-	4	-
Тема 6. Емоційно-вольовий світ особистості	8	2		-	1	5	-
Тема . 7 Основи когнітивної психології. Пізнавальні процеси	8	2	2	-	-	4	-
Разом за змістовим модулем 1	60	18	8	0	3	30	0
Змістовий модуль 2. Особистість у соціальному оточенні							
Тема 8. Основи психології спілкування	8	2	2	-	-	3	-
Тема 9. Основи конфліктології.	10	2	1	-	1	4	-
Тема 10. Основи ділового та публічного спілкування	8	2	2	-	-	3	-
Тема 11 Психологічні способи впливу в процесі спілкування	8	2	1	-	1	4	-
Тема 12 Психологічна характеристика великих соціальних груп	10	4	2	-	-	4	-
Тема 13 Психологічні особливості малих соціальних груп		2	2	-	-	4	
Тема 14. Лідерство та керівництво в малих групах	9	2	-	-	1	4	-

Разом за змістовим модулем 2	60	18	10	0	3	30	0
Усього годин	120	36	18	0	6	60	0

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Предмет психології: структура, завдання, методи психології	4
2	Психологічні особливості психіки та свідомості	4
3	Психологія особистості	4
4	Загальні питання вікової психології	5
5	Індивідуаль-психологічні особливості особистості	4
6	Емоційно-вольовий світ особистості	5
7	Основи когнітивної психології. Пізнавальні процеси	4
8	Основи психології спілкування	3
9	Основи конфліктології.	4
10	Основи ділового та публічного спілкування	3
11	Психологічні способи впливу в процесі спілкування	4
12	Психологічна характеристика великих соціальних груп	4
13	Психологічні особливості малих соціальних груп	4
14	Лідерство та керівництво в малих групах	4
	Разом	60

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Не передбачено

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 5. Кожна з тем оцінюється від 0 до 4 балів.

Модуль II передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 5. Кожна з тем оцінюється від 0 до 4 балів. Передбачає виконання модульних контрольних робіт, яка оцінюється у 30 балів кожна. Загальна кількість балів за виконання усіх робіт складає 100 балів.

Поточний контроль (маx = 40 балів)										Модульний контроль (маx = 60балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					МКР 1	МКР 2	
T1	T3	T5	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T14	30	30	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гошовська Д. Т. Моральне самооцінювання та самоакцептивна атрибуція як ревіталізаційні механізми особистості / Д. Т. Гошовська // Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. – Том X. Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія. – Вип.26. – К.: ДП „Інформаційно-аналітичне агентство”, 2014. – С.239-248.
2. Гошовський Я. Генетична психологія як методологічна парадигма вивчення особистості // Духовність. Цінності. Психологія [монографія] / гол. ред. М. Ледзінська, І. Філіппова. – Луцьк : Волиньполіграф, 2018. – С.13-20.
3. Загальна психологія: підручник / За заг. ред. Максименка С. Д. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 704 с.
4. Загальна психологія: підручник / Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. В. та ін. – К. : Либідь, 2005. – 464 с.
5. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості: навч. посібник / Кириленко Т. С. – К. : Либідь, 2007. – 256 с.
6. Коць М. О. Методи вивчення патогенези особистості : методичні рекомендації до самостійної роботи / Михайло Онисимович Коць. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2016. – 41 с.
7. Коць М. О. Професійна психологія : методичні рекомендації до самостійної роботи / Михайло Онисимович Коць. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2015. – 41 с.
8. Кульчицька А.В. Основи психології: програма та методичні рекомендації до самостійної роботи/ А.В. Кульчицька// Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, - Луцьк: Волиньполіграф 2019. - 24 с.
9. Кульчицька А.В. Соціально-психологічні характеристики особистості як чинник формування статусу в системі комунікаційних відносин / А. Кульчицька // Особистість у соціальному, віковому та клінічному вимірі сучасного життя: зб. наукових статей/ [гол. Ред.. Ж.П. Вірна]. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – С. 227-233.
10. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посібник / Максименко С. Д. – К. : Центр навч. літератури, 2004. – 272 с.
11. Основи психології: навч. посібник / Веракіс А. І., Завалевський Ю. І., Левківський К. М. – Х. – К., 2005. – 416 с.
12. Основи психології: підручник / За заг. ред. Киричука О. В., Роменця В. А. – К. : Либідь, 2002. – 632 с.

13. Русинка І. І. Психологія: навч. посібник / Русинка І. І. – К. : Знання, 2007. – 367 с.
14. Скрипченко О. В. Загальна психологія: підручник / Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. В. – К. : Либідь, 2005. – 464 с.
15. Теорія та практика психологічного тренінгу: навчальний посібник//Види психологічного тренінгу: навч.-метод. посіб. / Авт. кол.: А.В. Кульчицька, З. Ю. Крижановська, А. В. Мітлош, А. Б. Мудрик, О. А. Соловей, Т. В. Федотова, Х. Ю. Шишкіна/ за ред. д.психол. н. Л.В. Засекіної; уклад. Л.С. Куренчук. – Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна друкарня «Волиньполіграф» ТМ, 2014. – 136 с. (С. 27-34)
16. Цимбалюк І. М. Психологія / Цимбалюк І. М. – К. : Професіонал, 2004. – 214 с. 1.

Інтернет-ресурси з психології

- www.psi.webzone.ru – психологічний словник
- www.elib.org.ua – цифрова бібліотека України
- www.psylib.kiev.ua – психологічна бібліотека Київського фонду сприяння розвитку психологічної культури
- www.ncscho.org.ua – електронна енциклопедія психології
- www.osvita.org.ua – освітній сайт
- <http://chitalka.info> – студентська електронна бібліотека
- <http://uk.wikipedia.org> – Вікіпедія: вільна електронна енциклопедія (українська)
- www.lib.com.ua - електронна бібліотека
- www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім. Вернадського

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Психологія як наука. Об'єкт, предмет, завдання.
2. Історія розвитку психології як науки.
3. Основні напрями та галузі психології. Міждисциплінарні зв'язки.
4. Методи психології.
5. Загальне поняття про психіку.
6. Рефлекторна природа психіки.
7. Психіка та свідомість особистості.
8. Індивід. Особистість. Індивідуальність. Суб'єкт.
9. Структура особистості. Теорії особистості (Фройд, Юнг, Адлер)
10. Розвиток особистості та кризи. (Еріксон)
11. Мотивація діяльності та вчинків (Маслоу)
12. Стадійність психічного розвитку особистості.
13. Періодизація розвитку особистості за Е. Еріксоном.
14. Психологічні особливості кожного вікового періоду особистості
15. Характер і темперамент особистості.
16. Задатки та здібності.
17. Творчі здібності особистості.

18. Самооцінка та рівень домагань.
19. Поняття про емоції і почуття.
20. Форми переживання емоцій та почуттів. Вищі почуття
21. Психологічні особливості стресу та стресостійкості.
22. Поняття про волю. Безвілля. Основні якості волі.
23. Пам'ять як психічний процес.
24. Увага та її властивості.
25. Мислення. Види і типи мислення.
26. Відчуття та сприймання.
27. Уява як психічний процес. Спілкування та комунікація.
28. Види, типи, рівні та функції спілкування.
29. Невербальне спілкування.
30. Бар'єри спілкування.
31. Поняття конфліктів та конфліктності особистості.
32. Структура та формули конфлікту.
33. Попередження та подолання конфліктів.
34. Поняття ділового спілкування.
35. Діловий етикет.
36. Планування та проведення індивідуальних ділових бесід.
37. Поняття про особливості публічного спілкування. Диспут, полеміка, промова, презентація.
38. Поняття про способи та механізми впливу.
39. Зараження, навіювання, наслідування в структурі впливу.
40. Паніка, мода, чутки.
41. Маніпуляції в процесі спілкування.
42. Поняття про групу. Класифікація груп.
43. Головні характеристики великих соціальних груп.
44. Психологічна характеристика натовпу.
45. Психологічні особливості етнічних груп. Особливості українського національного характеру.
46. Поняття про малу групу.
47. Класифікація малих соціальних груп.
48. Груповий тиск. Конформізм та конформність.
49. Концепція референтних груп.
50. Поняття про лідерство та керівництво.
51. Теорії походження лідерство та керівництво.
52. Стили лідерства та керівництва. Формальне, неформальне лідерство.